

نکته‌هایی از معارف حسینی

دکتر محمد حسین مردانی نوکنده

اولین کلمه‌ای که به زبان امام حسین علیه السلام جاری شد

از امام باقر علیه السلام روایت می‌کنند که در دوره کودکی، امام حسین علیه السلام کمی دیرزبان به سخن گفتن گشود و این امر این نگرانی را به وجود آورده بود که مبادا او از نعمت حرف زدن محروم باشد تا این که روزی به همراه پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به مسجد آمد و در نماز جماعت آن حضرت شرکت کرد. وقتی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله شروع به نماز کرد و تکبیر نماز را گفت، حضرت حسین علیه السلام نیز تکبیر گفت. این اولین سخنی بود که از زمان تولد از زبان آن حضرت شنیده شد. بدین ترتیب اولین کلمه‌ای که امام حسین علیه السلام بر زبان راند لفظ مبارک «الله اکبر» بود. وقتی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله صدای تکبیر امام حسین علیه السلام را شنید، دوباره تکبیر گفت و باز امام حسین علیه السلام آن را تکرار کرد و به این ترتیب به دنبال رسول خدا صلی الله علیه و آله امام حسین علیه السلام هفت مرتبه تکبیر گفت.

خبر شهادت امام حسین علیه السلام در روز تولد

اسماء بنت عمیس می‌گوید:

وقتی پس از تولد امام حسین علیه السلام او را به نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله بردم، آن حضرت او را در آغوش گرفت و شروع به گریستن کرد. عرض کردم: «یا رسول الله صلی الله علیه و آله! چرا گریه می‌کنید؟» فرمود: «روزی این فرزندم را گروهی از افراد ستم‌گرا مت من خواهند کشت. خداوند شفاعتم را شامل حال آن‌ها نکند.» آن‌گاه پیامبر صلی الله علیه و آله اضافه کرد: «ای اسماء! مبادا این خبر را به دخترم فاطمه علیه السلام بگویی. او در

وضعی است که این خبر برای او بسیار دردناک و غم انگیز خواهد بود.»

تأثیر شهادت امام حسین علیه السلام در قلب ها

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در توصیف تأثیر شهادت امام حسین علیه السلام در دل های مؤمنان می فرماید:
شهادت حسین علیه السلام در دل انسان های با ایمان چنان حرارت و تأثیر عمیقی به جای می گذارد که هرگز رو به سردی نمی گراید.

امام حسین علیه السلام جگر پیامبر صلی الله علیه و آله

رسول خدا صلی الله علیه و آله از امام حسین علیه السلام با تعابیر مختلفی چون «یکی از جوانان بهشت»، «گل پیامبر صلی الله علیه و آله» و «محبوب من» و «فرزندم» و... یاد و نهایت محبت خویش را به آن حضرت از این طریق بیان کرده است:

يا بئى ائتک لکیدی طوبی لمن احبک و احب ذریئتک؛
ای پسر من! تو جگر منی. خوشا به حال آن که تو را و ذریه تو را دوست بدارد.

آخرین سخنان امام حسین علیه السلام

بنابر نقلی، کلماتی که امام حسین علیه السلام پس از بر زمین افتادن در قتلگاه کربلا به زبان جاری ساخت، عبارت بوده است از:

الهی رضا بقضائیک، صبرا علی بلائیک، تصدیقا لامرک، لامعبود سواک؛
خدایا به حکم تو راضی ام! بر بلائی تو صابریم! دستورها را تصدیق می کنم و جز تو معبودی نیست.

عطر تربت حسینی

متوکل، خلیفه عباسیان، پس از تخریب مرقد امام حسین علیه السلام به هیچ کس اجازه زیارت آن حضرت را نمی داد و با زائران به شدت برخورد می کرد. یکی از عاشقان حسینی که در آن زمانه می زیست، چنین می گوید:

مدتی طولانی بود که به زیارت نرفته بودم. تصمیم گرفتم خود را به خطر اندازم و



به زیارت روم. مرد عطر فروشی نیز با من همراه شد. روزها پنهان بودیم و شب‌ها راه می‌رفتیم. نیمه شبی از میان دو پاسگاه که در خواب بودند عبور کردیم و خود را به سر قبر امام حسین علیه السلام رساندیم. هنگامی که خود را به روی آن انداختیم، بوی خوشی از آن به مشام ما رسید که هرگز مانند آن را در عطرها ندیده بودیم. من به آن عطر فروش که همراهم بود، گفتم: «این بوی چیست؟» او گفت: «به خدا من عطری مانند آن نبوییده‌ام.»

عاشورا و امر به معروف و نهی از منکر

از جمله اهداف مهم حماسه خونین کربلا احیای عنصر امر به معروف و نهی از منکر است. امام حسین علیه السلام در وصیتی که به برادر بزرگوارشان محمد حنفیه می‌نویسند، در این باره چنین می‌فرماید:

من نه به سبب خودخواهی یا خوش‌گذرانی و نه برای ایجاد فساد و ترویج ستم‌گری قیام کرده‌ام؛ بلکه انگیزه من از قیام انجام دادن تکلیف «امر به معروف و نهی از منکر» است. می‌خواهم از این طریق اصلاحاتی را در امت جدم رسول خدا صلی الله علیه و آله انجام دهم و روش من روش رسول خدا صلی الله علیه و آله و پدرم علی بن ابی‌طالب علیه السلام است.

بر همین اساس در زیارت آن حضرت علیه السلام تصریح می‌کنیم:

اشهد أنك... أمرت بالمعروف ونهيت عن المنكر وجاهدت في سبيل الله حتى أتاك اليقين؛

شهادت می‌دهم که تو امر به معروف و نهی از منکر کردی و آن‌گونه در راه خدا به جهاد پرداختی که به یقین کامل دست یافتی.

نفس مسیحایی امام حسین علیه السلام

یکی از یاران امام حسین علیه السلام به نام یحیی می‌گوید:

خدمت آن حضرت علیه السلام بودیم. جوانی گریان وارد شد. حضرت فرمود: «چرا گریه می‌کنی؟» جوان گفت: «اکنون مادرم بدون وصیت از دنیا رفت. او مالی دارد و به

من گفته بود که درباره آن اقدامی نکنم تا خبر دهد.» حضرت علیه السلام فرمود: «به سوی او برویم.» جنازه در اتاق بود. حضرت علیه السلام دعا کرد که او زنده شود و وصیت کند. خداوند او را زنده کرد و زن شهادت‌گویان برخاست و نشست. چون نگاهش به امام حسین علیه السلام افتاد گفت: «مولای من! داخل شو و هر دستوری داری بفرما.» حضرت داخل شد و فرمود: «رحمت خدا بر تو باد! وصیت کن.» زن گفت: «یک سوم اموالم را برای شما قرار دادم تا به هریک از دوستانت که خواستی بدهی و دو سوم دیگر - اگر پسرم از دوستان شماست - برای او باشد و گرنه از او باز پس گیر.» سپس آن زن از امام حسین علیه السلام درخواست کرد تا بر جنازه او نماز بخواند. و بدین ترتیب، امام حسین علیه السلام اعجازی مسیح‌گونه از خود به یادگار گذاشت.

نفرین امام حسین علیه السلام

روز عاشورا، هنگامی که سراسر بدن امام حسین علیه علیه السلام مجروح شده بود و امام علیه السلام واپسین لحظات زندگی را می‌گذراند، فرد ناپاکی از لشگریزید با گستاخی صدا زد:
ای حسین! آیا نمی‌بینی که آب فرات چنان موج می‌زند؟ از آن نخواهی آشامید تا مرگ را با لب تشنه بچشی.

این گفتار جسورانه، امام علیه السلام را سخت ناراحت کرد؛ تا آن‌جا که از خداوند درخواست کرد:
خدایا! این شخص را در شدت تشنگی بمیران.

پس از مدتی، همین شخص ناپاک، بیماری تشنگی گرفت؛ به گونه‌ای که هر چه آب می‌آشامید، سیراب نمی‌شد. روزی آن قدر آب خورد که از دهانش بیرون آمد و وضع او به همین حال بود تا در شدت تشنگی و خواری مُرد و با ذلت و بیچارگی به جهنم رفت.

کنیه اباعبدالله

شاید علت اعطای کنیه «اباعبدالله» به امام حسین علیه السلام از سوی پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم و بی‌تردید از ناحیه خداوند متعالی، خلوص او در برابر حضرت حق بود. کسی که در روز عاشورا کمال بندگی و عبودیت را در عرصه گیتی به نمایش گذاشت و با انجام برترین عبادت قهرمان میدان عبودیت ذات اقدس الهی شد. هم‌چنین از آن‌جا که «اب» در لغت به معنای معلم و

مربی نیز به کار رفته است، سیدالشهدا علیه السلام پدر و مربی تمام بندگان خداست و در حقیقت، جاودانگی پرستش خدای سبحان در زمین، از آثار وجودی اوست. همان‌گونه که امام رضا علیه السلام درباره کنیه «ابوالقاسم» برای پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: از سوی علی علیه السلام تقسیم‌کننده بهشت و جهنم است و از سوی دیگر، وی از اوان کودکی دست‌پرورده رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم بود. پس او «ابوالقاسم» است.





پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی